

KVĚTEN v zahradě

Květen není jen měsícem mnoha květů na zahradě, ale i měsícem mnoha prací. Tímto obdobím nám zpravidla začíná pravidelná údržba travnatých ploch, které jsme v minulých měsících přihnojili, prořezali a zbavili stařiny a mechu. Toto období je vhodné pro první letošní likvidaci plevelů, na které použijeme speciální selektivní herbicidy. Také je třeba věnovat pozornost tvarovaným živým plotům, u kterých je nutné zastříhnout jejich nové přírůstky. S výsadbou letniček je vhodné počkat do druhé poloviny měsíce, kdy dle statistik již nehrozí mrazy.

ROSTLINY V ZAHRADNÍCH JEZÍRKÁCH

Nezbytnou součástí zahradních jezírek jsou rostliny, které nám v jezírku neplní pouze estetickou funkci. Každá rostlina přítomná v jezírku spotřebovává živiny, které jsou obsažené ve vodě, a tím vlastně brání růstu řas, které živiny potřebují. Rostliny také poskytují úkryt pro vodní živočichy.

Rostliny vhodné pro vodní plochy lze rozdělit do několika skupin, odrážející jejich nároky na umístění ve vodním prostředí. Jedná se o rostliny vlhkomilné, rostliny bažinné, plovoucí a rostliny rostoucí pod vodní hladinou.

Nejvhodnějším obdobím pro výsadbu těchto rostlin je jaro, kdy teplota vody vystoupí nad 15 stupňů a to zabezpečí ideální podmínky pro zakořenění a dostatečnou přípravu na nadcházející zimu.

Během následujících let je třeba rostliny v jezírku udržovat. Hlavní pracovní operací je omezení nežádoucího růstu a prorůstání do okolních ploch.

LYSICHITON

AMERICANUS - toulcovka

Tato vytrvalá bažinná nebo vlhkomilná rostlina pocházející ze Severní Ameriky je pěstována hlavně pro její výrazný květ. Ten vzdáleně připomíná květ pokojové anthurie. Rostlina sama je malého vzrůstu, dorůstá do výšky maximálně 40 cm a je charakteristická svými silnými oddenky a velkými, kožovitými listy. Barva květu je výrazně žlutá. Její uplatnění je především na okrajích vodních ploch ve vlhkých místech nebo dokonce ve stojatých vodách, na plném slunci nebo v polostínu.

PHRAGMITES AUSTRALIS

'VARIEGATUS' - rákos obecný

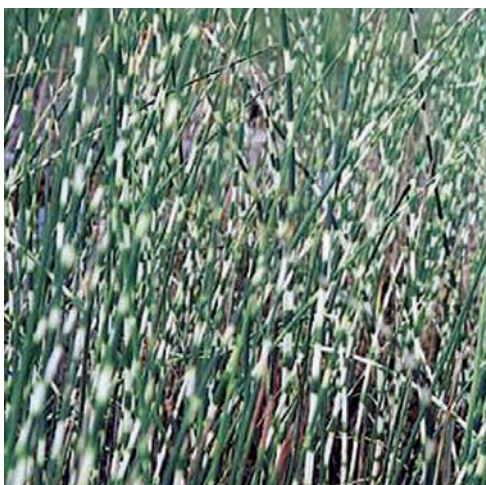
Rákosy jsou rostliny, které by měly být u každé vodní plochy. Přírodní forma rákosu může dosáhnout výšky až 400 cm, ale tato žlutobíle panašovaná varianta je vždy nižší. Pokud chceme dosáhnout co nejnižšího vzrůstu, je nutné rostlinu vysadit do živinově chudého substrátu, do písku nebo štěrku. V horších půdních podmínkách dorůstá pouze do výšky kolem 100 cm a nedostatek živin podporuje vybarvení listů. Rostlina nemá žádné speciální nároky. Nejvhodnější umístění v jezírku je při okraji s výškou vodní hladiny maximálně 10 cm nad substrát.

ACORUS CALAMUS 'VARIEGATUS'

- puškvorec

Původní druh puškvorce je možné spatřit v našich pobřežních porostech. Tento kultivar je velmi zajímavý zbarvením listů. Mečovitě listy mají podélné bílé panašování. Z hlediska tolerance ke kolísání vodní hladiny se jedná o rostlinu tolerantní, ale nejvíce jí vyhovují místa na rozhraní vody a souše a nebo na vlhkém břehu. Výška rostliny se pohybuje v rozmezí 50 – 60 cm, ale její výška je silně závislá na výživnosti substrátu. Rostlina je plně mrazuodolná.

SCIRPUS TABERNAEMONTANII

'ZEBRINUS' - skřipina

Další příklad rostliny, která je jedním z domácích druhů. Tento kultivar je nepřehlédnutelný díky žlutobílým pruhům, které nejsou podélné, ale příčné. Díky tomu trochu připomínají dikobrazí ostny. Pro pěstování je vhodný méně živný substrát, ve kterém rostlina dorůstá zhruba 120 cm. Skřipinám nejlépe vyhovuje vlhká půda na okraji jezírka, ale snese zaplavení vodou až 30 cm. Na pěstování je rostlina velmi nenáročná.

TYPHA MINIMA - orobinec nejmenší

Tento zakrslý orobinec je vhodný do všech menších jezírek. Na rozdíl od jeho příbuzného, kterého můžeme vidět v okolí přírodních vodních ploch, je jeho vzrůst miniaturní. Dorůstá maximálně 80 cm. Květenstvím jsou zakulacené "doutníky". Pozor si musíme dát při výsadbě. Jelikož se jedná o rostlinu agresivně se rozrůstající, je vhodné ji vysazovat do plných kontejnerů. Orobinec je naprosto mrazuodolný a nároky na pěstování má minimální.

**Ing. Martin Hraňo, DiS.,
Ing. Gabriela Rychnovská,
Odborné služby zahradnické,
Žehušice, tel /fax: 327 399 161,
www.hrano.cz**

BALKONOVÉ ROSTLINY

S pokračujícím jarem začínají odkvetat primule a rychlené i nerychlené cibuloviny vysazené v truhlících a nádobách. Nadešel čas na změnu. Čím můžeme osázet balkony a terasy letos? Výběr je opravdu široký.

Ageratum houstonianum – nestařec americký. Bohatě kvetoucí letnička převážně modré až fialové barvy. Intenzivně kvete od června do září.

Argyranthemum frutescens – kopretina pařížská, tvoří keříčky vysoké max. 0,5 m. Kvete během celého léta, kultivary mají bílou nebo žlutou barvu.

Bacopa hybrida – bakopa. Převládá kvetoucí letnička, dosahující délky až 1 m. Lze vybírat mezi bílou, růžovou a modrou barvou květu. Listy jsou drobné, jasně zelené.

Begonia x tuberhybrida – begonie hlíznatá. Mohutná rostlina, které se nejlépe daří v polostínu, kvete velkými těžkými květy v mnoha barvách. Rostlina dosahuje výšky max. 40 cm a je vhodné ji podírat – těžké květy mohou vylamovat stonky.

Begonia semperflorens – voskovka, ledovka. Letnička s lesklým listem zelené nebo červenohnědé barvy a s drobnými květy. Květy mohou být jednoduché nebo plné, existují vzpřímené i převislé kultivary.

Bidens ferulifolia – dvouzubec ločidlohlavý. Převládá letnička velmi bujného růstu, tvoří výhonky dlouhé až 1 m. Bohatě kvete jasně žlutými květy.

Calibrachoa Million Bells – jedná se o převislou letničku vhodnou do polostínu i na plné slunce. Kolekce odrůd Million bells je zastoupena celou paletou barev. Nechybí bílá, žlutá, oranžová, červená, modrá, fialová a růžová.

Fuchsia hybrida – fuchsie. Existuje téměř 10 000 odrůd, které mohou mít vzpřímený i převislý růst, jednoduchý, poloplňný i plný květ a zelené nebo panašované listy. Rostliny mohou být zapěstované i na kmínku. Fuchsie ovšem vyžadují polostinné až stinné stanoviště, přímé slunce jim nesvědčí.

Gazania x splendens – gazanie. Rostlina má velké, astrovitě květy, které se navečer a při špatném počasí zavírají. Vyšlechtěna byla v barvách žlutá, oranžová, červená, fialová a růžová. Na slunných stanovištích chráněných před deštěm kvete nepřetržitě od června do září.

Glechoma hederacea – popenec obecný. Převládá nekvetoucí balkonová rostlina, tvoří dlouhé provazce jemně zelených, panašovaných listů.

Impatiens x New Quinea – netýkavka. Letnička se zeleným nebo hnědofialovým listem a velkými květy jasných barev (bílá, oranžová, červená, fialová, růžová), vhodná do stínu a polostínu.

Lobelia erinus – lobelka drobná. Převládá letnička s drobnými listy i květy vytváří bohatě kvetoucí koberec. Nejčastější barvou květů je modrá, ale můžeme se setkat i s bílou nebo růžovou varietou.

Osteospermum ecklonis – osteospermum. Letnička vhodná pro slunná stanoviště. Zde bohatě nakvétá od

června do září. Vyšlechtěna byla v široké škále barev od bílé přes žlutou, oranžovou, růžovou, fialovou až po modrou. Stejně jako u gazanie se květy večer a při nepříznivém počasí zavírají.

Pelargonium grandiflorum – muškát královský. Muškát keříčkovitého vzrůstu s krásnými květy o průměru až 5 cm, v barvách bílá, červená, fialová a růžová. Vhodným stanovištěm je polostín s ochranou před deštěm, který ničí květy.

Pelargonium peltatum – klasický převislý muškát s jednoduchým nebo plným květem, bohatě kvete od května do října. U plnokvětých soret je nutné vyhnout se přemokření, velmi snadno uhnívají kořeny.

Pelargonium zonale – pelargónie páskatá. Vzpřímená sorta muškátu vhodná na přímé slunce. Má celou řadu barevných variet s květy jednoduchými, poloplňnými nebo plnými.

Petunia hybrida – petunie, surfinie. Jsou vyšlechtěny

kultivary vzpřímené, označované jako petunie a kultivary převislé, označované jako surfinie. Paleta vyšlechtěných barev obsahuje bílou, žlutou, oranžovou, červenou, modrou, fialovou a růžovou. Vyžadují slunná stanoviště. Obě variety je vhodné zhruba v polovině vegetace seříznout, znovu obrazí a bohatě kvetou.

Plectranthus coloides – plektrantus, moud. Zelenobílá, listem okrasná jednoletka, vytváří až 2 m dlouhé výhony.

Salvia splendens – pěstuje se na zahradách již od r. 1822. Vyhovuje jí slunné stanoviště chráněné před větrem a deštěm, který poškozuje květy. Po prvním odkvetu odstraňujeme květenství, rostlina znovu obrazí.

Sanvitalia procumbens – sanvitalie plazivá. Jedná se o převislou letničku, kvetoucí jemnými žlutými květy. Je vhodná na přímé slunce, je silně odolná škůdcům.

Tagetes patula – aksamitník rozkladitý, afrikán. Nenáročná rostlina, se žlutými, oranžovými nebo červenými plnými květy, vhodná na přímé slunce. Odkvetlá květenství je vhodné odstraňovat, kvete pak nepřetržitě od května do zámrazu.

Verbena hybrida – sporyš zahradní. Polopřevislým nebo převislým verbenám se daří na slunném stanovišti. Převládá dosahující délky až 50 cm. Drobné květy jsou zbarveny bíle, červeně, modře, fialově nebo růžově.

ROUBOVANÉ OKURKY

Při pěstování okurek nebo rajčat se většina pěstitelů potýká s množstvím chorob a škůdců. Obzvláště u okurek není chemická ochrana příliš aplikovatelná. Brání jí to, že plody se sklízí jednou za dva až tři dny a ochranná lůžka postřiků je mnohdy výrazně delší. Během trvání této doby není možné plody konzumovat, protože mohou obsahovat jedovaté chemické látky. Jednou z možností je pořídit si roubované hadové okurky nebo roubované okurky vhodné pro nakládání.

Roubování okurek není žádná novinka, jedná se dlouhodobě osvědčený postup, jen není moc známý.

Jako podnož se při roubování používá Cucurbita ficifolia (tykev fíkolistá) a jako ušlechtilá část se používají F1 hybridy okurek. Naroubování okurek na tykvovou podnož snižuje riziko napadení rostlin půdními chorobami. Jedná se hlavně o fusariové vadnutí, které se často podepisuje na náhodném úhynu celé rostliny. Další výhodou je výrazně vyšší odolnost suchu. Tato odolnost je dána větším a hlubším kořenovým systémem, který je schopen získávat vodu z větší hloubky, přestože je povrch půdy již suchý.

Díky mohutnějšímu kořenovému systému jsou roubované okurky schopny bujnějšího růstu, mají vyšší odolnost nízkým teplotám a díky rychlejší tvorbě listového aparátu lépe odolávají listovým plísňím.

Nevýhodou je vyšší pořizovací cena, která se ovšem během roku navrátí v minimální spotřebě chemických postřiků a ve vyšším výnosu.

Základem úspěšného pěstování roubovaných okurek je kvalitní příprava zeminy. Půdu je vhodné dostatečně prokypřit a zásobit živinami. Vhodné je zapravit do půdy zetlelý hnůj nebo kompost. Samozřejmostí je dostatečné prolití půdy vodou před samotnou výsadbou.

Při výsadbě vysazujeme rostliny do sponu maximálně jednu rostlinu na 1 m² plochy (nakladačky 3 ks na 2 m²). Zásadní je, aby místo roubovaní bylo po výsadbě co nejvýše nad zemí. V žádném případě nesmíme rostlinu při výsadbě usadit v půdě příliš hluboko, protože by nám roub zakořenil a všechny výhody roubovaní bychom ztratili.

Při růstu hadových okurek vedeme hlavní výhon po provázku šikmo vzhůru. Na provázku je vhodné po cca 30 cm uvázat uzlíky, aby omotaná lodyha rostliny po opoře neklouzala. Hlavní výhon obtáčíme vždy, když přiroste cca 20 cm. Spodní patro rostliny je vhodné do výšky cca 60 cm zbavit postraních výhonů, listů i plodů. Zpočátku sice přijdeme o část úrody, ale všechno se nám vrátí díky silnější a zdravější rostlině. Nad tímto vyholeným místem ponecháváme již všechny květy, jen zastupujeme postraní výhony. Odstraňujeme také všechny napadené a poškozené listy.

Zálivka je závislá na počasí, pamatujme však, že okurky patří mezi rostliny s vyššími nároky na množství vody. Důležité je pravidelné přihnojování v intervalu 14-ti dnů. Je nutné si uvědomit, že nadbytečné hnojení je stejně škodlivé jako nedostatečné hnojení. Dávkování hnojiva je vždy napsáno na obalu konkrétního hnojiva a nebo vám poradí ve vašem zahradnictví.

Sklizeň je nutné provádět pravidelně, vždy, když hadovky dosáhnou délky cca 20 cm. Nakladačky se sklízí ve velikosti vhodné pro daný způsob zpracování.

Možný výnos z jedné zdravé roubované okurky se může pohybovat okolo 20-ti kg plodů.